

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

Az új kormány.

Uj államtitkár.

Budapest, ápr. 23. Politikai körökben elterjedt hír szerint Polonyi Géza igazságügyi miniszter legközelebb betölti az igazságügyi minisztériumban az adminisztratív államtitkári állást, amelyre Jmling Konrád kuriai bíró fog kinevezettni, aki jelenleg a kodifikáló bizottságban osztályvezető.

A horvátok a magyar nemzeti küzdelem mellett.

Zágráb, ápr. 23. A horvát-szlavón-dalmát ellenzéki képviselők kongresszust tartottak, amelyen határozatilag kimondták, hogy az egyesült horvát ellenzéki pártok a magyarok nemzeti küzdelmét továbbra is a leghathatósabban fogják támogatni.

A horvátok és a kormány.

Zágráb, ápr. 23. Pejacevich Tivadar gróf bán a nemzeti pártkör ülésén kijelentette, hogy a pártkör elnökével, Tomasics Miklóssal egyetértőleg fölkereste Wekerle Sándor miniszterelnököt és a kormánytól teljes garanciát kapott minden aktuális követelés kedvező megoldására nézve. E követelések: a horvát nyelv

használata a közös hivataloknál; horvátok kinevezése e hivatalokba; a vasuti kérdés, valamint a horvát kereskedelem és ipar fejlesztése. A nemzeti párt érdeme, hogy a közös kormány elfogadta ez álláspontot és a kiegyezési törvény pontos betartására kötelezte magát. A mostani koalíciós kormány hasonlóképp meggyőződött arról, hogy a nemzeti párt jövőre is ápolni fogja a barátságos viszonyt a horvátok és magyarok között.

Szterényi programbeszéde.

Budapest, ápr. 23. Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár elutazott Oraviczára, ahol holnap mondja el programbeszédét.

A választási küzdelem.

Erasébetváros, ápr. 23. A függetlenségi jelölt visszalépve, Issekutz Győző megválasztása bizonyos.

Nagyszeben, ápr. 23. Az egyházi kerületben a szászok Graz Gusztáv dr. budapesti szerkesztőt léptették től.

Arad, ápr. 23. A világosi kerület egy román községében ma Gabányi Miklós volt országgyűlési képviselő, aki függetlenségi programmal lépett föl, programbeszédet akart mondani, de a román nemzetiségű választók nem engedték szóhoz jutni és fenyegető állást foglaltak el. Gabányi a nép dühe elől kénytelen volt a község házára menekülni. A segítségül hívott csendőrök a feldühödött románokat

csak nagynehezen tudták szétkergetni. Gabányi ezután a csendőrök fedezete alatt elhagyta a községet.

Hódmezővásárhely, ápr. 23. A szegvári kerület függetlenségi jelöltje, Kun Béla tegnap tartotta Szegváron programbeszédét. A szocialisták kövekkal dobálták meg a bevonuló jelöltet és kíséretét. A tüntető tömeget csendőrökkel kellett szétoszlatni, miközben több letartóztatás történt.

József főherceg fia beteg.

Budapest, ápr. 23. József főherceg idősebbik fia, József I. reuca főherceg vörhenyben nagybeteg. fekszik a budai királyi palotában. Állapota válságos.

Öngyilkos sikkasztó.

Ujvidék, ápr. 23. A Bécsi biztosító társaság itteni fiókjának főnöke, Szőnyi Sándor, nagy összegek elsikkasztása után agyonlőtte magát.

Zanella Rikárd beszámolója.

A választóknak az autonóm párt által összehívott gyűlését vasárnap délelőtt 11 órakor tartották meg Dutinick elnöke alatt a Deák-szálló nagytermében, amely egészen megtelt érdeklődőkkel. Az elnök megnyitott beszédében közölte, hogy a párt képviselőjelöltje Zanella Rikárd indítványára küldöttséget menesztettek a jelöltért.

Zanella Rikárdot megjelenésekor hosszantartó éljenzéssel és tapssal fogadták, melynek

letlenre volt bizva. Ugyanis a gyilkossággal vádlottnak a holttestemen ejtett sebre kellett a kezét tennie s ha abból vér folyt ki, vagy a tetem száján hab mutatkozott, elítéltetett.

A keresztpróbának kétféle módja volt. Az első abban állott, hogy a vádlottakat kereszt alá állították s karjaikat kereszt alakban kellett kiterjeszteniök. Aki karját előbb eresztette le, az nyilvánított bűnösnek. E próba a legiszonyosabbak egyike volt, amennyiben a legerősebb ember sem bírta karjait vízszintesen kiterjesztve egy negyed óráig sem. Feljegyzésekből tűnik ki, hogy egyesek csak akkor eresztették le karjaikat, midőn izmaik megszakadtak és szemüket vér borította el.

A keresztítéletnek másik módja meg éppen a véletlenre volt bizva. Ugyanis a vádlottaknak keczkát kellett húzniok, s ha olyat húzott az egyik vagy másik, amelyen kereszt volt, a vád alól fölmentetett.

A szentelt falat egészen az azt kiszolgáló pap megvesztegetésétől függött. Ez a falat ugyanis megmérgezett kenyérgömb volt, melyet, ha a vádlott minden utóhatás nélkül nyelt le, a vád alól felmentetett. Szintén megvesztegetéstől függött az urvacSORA is, mert ha az ostyába tett méregnek mi hatása sem jelentkezett a vádlotton, ártatlannak nyilvánították.

Ezen istenitéletek hazánkban mind használtattak s hogy századokig tartották fenn magukat, bizonyítják László király I. k. 28. fej., II. k. 1. fej. Kálmán I. k. 22., 79., 83. fej.

„A TENGERPART” TÁRGZÁJA.

Az istenitéletek hazánkban.

Forgatva a történet lapjait, nem egyszer megdöbbentő, csodás intézményekre találunk, melyek akkor a legczélszerűbbeknek látszóttak, míg manapság csak borzadályt szülnék.

Korának ily sötét bélyegét viselő intézmény volt az istenitélet is, melynek lidércnyomását több századon át kellett Európa népeinek érezniök.

Az istenitéletek eredete az ó-korig vihető vissza, alkalmaztatásuk tetőpontját azonban a középkorban érte el, — midőn is soraszáma nem volt azoknak a szerencsétlen áldozatoknak, kik vérükkel adóztak e szörnyű intézménynek.

Az istenitéletek (ordalfák) fölve ugyanis azon balvéleményen alapult, hogy az istenség — mint legfőkétebb jogeszmény — az igazságot csodákat mivel, — e véleményél fogva olyannal, ki ellen valamely bebizonyíthatatlan gyanu támadt, oly cselekmények hajtottak végre, melyek szervezetére okvetlenül káros, sőt megsemmisítő hatást gyakorolhattak. Minthogy pedig az istenitéletek jó vagy bal következése egyenesen a vizsgálóbíráktól függött, kik az előkészületeket intézték, tágas mezeje nyílt a csalásnak és bosszuállásnak.

Az istenitéletek intézése eleintén a papok kezében volt; később azonban államosítva lett ez intézmény is. Voltak ellenzői is az istenité-

leteknek, de daczára minden jobb igyekezetnek, e balgaság lassankint majdnem minden nemzetnél elterjedt, de léginkább a németeknél.

Hazánkban szintén jogerőre emelkedett s minden módozata elfogadtott, nevezetesen: a tűz- és vízpróba, a bajvivás, a holttestem-próba vagy tetemrehívás, a szentelt falat és az urvacSORA.

A tűzpróbának nevezetesen háromféle módja volt, tudniillik, vagy egy csomó paraszat kellett bizonyos ideig a vádlottnak tenyeren tartania, vagy kilencz izzó ekevason meztelen lábbal keresztül mennie, vagy pedig izzó szenet tartani a térdén; s ha tagjai semmi sérülést nem szenvedtek — ártatlannak nyilvánított, ami csakis oly esetben fordulhatott elő, ha a vádlott el volt látva a bizonyos folyadékkal, amely meggátolta a tűz hatását.

A vízpróba leginkább a boszorkánysággal vádolt személyeken hajtottatott végre. A vádlottat vízre tették s ha a víz felszínén uszott, elítélték — leginkább máglyára.

Ezeket a próbákat a mai Poroszországban még a 17-ik században is találhatni s Peru és Sziám még a legutóbb is használták. Hazánkban is gyakorolták a jelen századig, bölcs Könyves Kálmán tiltó törvénye daczára.

A bajvivás csupán az egyik vagy másik fél ügyességétől függött s mi természetesebb, mint hogy a legyőzött nyilvánított bűnösnek. Ellenben a holttestem-próba egészen a vé-

lecsillapultával *Zanella* olasz nyelven mondott hosszabb beszámolót a múlt országgyűlésen kifejtett képviselői működéséről és megköszönvén a választók bizalmát, kijelentette, hogy a jelöltséget elfogadta.

Az élénk tetszéssel fogadott beszéd után *Pázmány Jenő* dr. arra kérte a jelöltet, hogy magyarul is mondja el beszámolóját.

Zanella Rikárd azt válaszolta, hogy ez alkalommal az idő előrehaladottsága miatt magyar beszédet nem mondhat ugyan, de még a hét folyamán magyar beszédben fogja kérni a magyarság támogatását.

Ezzel a gyűlés a jelölt éltetésével véget ért.

Mint már említettük, a fumei választópolgárság egy része szombaton este *Ghicsy Kálmán* dr. budapesti ügyvédet kiáltotta ki függetlenségi és 48-as programmal képviselőjelöltté.

E jelöléssel szemben tegnap a koalíciós pártok nevében a következő nyilatkozatot tették közzé falragaszokon és osztogatták a polgárság között:

Fiume szabad város és kerületének választóihoz! A szövetszert pártok vezérőrbizottsága kijelenti, hogy a fumei kerületben a szövetszert pártok egyedüli jelöltje, *Zanella Rikárd* s bár ki más, aki hivatalos jelöltség ürügye alatt jelöltségre vállalkozik, úgy tekintendő, mint aki a szövetszert pártoknak csak ártani akar.

Tóth János s. k. a szövetszert pártok vezérőrbizottságának jegyzője.

Kovács Pál dr. s. k. a néppárt jegyzője.
Mensy László dr. s. k. az alkotmánypárt jegyzője.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók az *Ivanich-féle* hírlapelárusító üzletben, *Via Riva 6. szám* és a *Corsia Deák 34. szám* alatt levő dohánytözsdeben (a Hungária-szálló és a Csizmás-féle fióküzlet között.)

I. Mátyás VI., VII. k. 18. cz. és II. Ulászló I. k. s. fej. 37. t. cz. stb.

Az idézett helyekből kitűnik, hogy nálunk minden módja használtatott az istenitéleteknek.

A törvényes párviadalnak — mint istenitéletnek — fennállását egy régi okirat is bizonyítja, melynek magyar fordítása latinból így szól:

„Királyunk és nagyjainak tetszett a pör eldöntését a párviadal koczkájára bízni, úgy t. i., hogy mindkét fél bajvivókat állítson. Akik midőn előállottak vala s a porondon király urunk és a herczegek előtt viaskodtak, végre *Andrásnak* és *Urosnak* bajvivójuk elesett, a harcban legyőzött s azon föld örökösen bírandó, melyet ők kerestek, törvényesen *Rabbió Tamás* birtokába jutott. Melyet, hogy felbontani ne lehessen, jelen oklevelet a felek jelenlétében pecsétünkkel megerősítjük örökre. Kelt Budán, 1239-ik esztendőben. Béla király uralkodván, *Miklós* mester scibinai prépost, királyi udvari alkanczellár keze által.

A istenitéleteket csak nagynehezen lehetett kiküszöbölni. A fejedelmek érezték ropant hatalmát ez elrettentő intézménynek s csakis a pápák tilalmazásainak köszönhető, hogy a XVI. század vége felé majdnem minden nemzetnél elenyészett.

Wekerle diákéveiből.

A Kaposvárott megjelenő „Somogyvármegye” című napilap közli a következő érdekes adatokat *Wekerle Sándor* miniszterelnök tanulóköréből:

A könyvesboltok kirakata csupa *Wekerle és Wekerle*: füzve, félbörben, díszesen kötve, népies formában és gyémántkiadásban, kapható fillérért vagy aranyakért, ahogy parancsolni méltóztatnak. Az egyházpólitikai küzdelmek alatt egész könyvtárrá nőtt *Wekerle-irodalomra* sohasem süttött melegebben a népszerűség napja, mint éppen most. Valami azonban mégis hiányzik belőlük: a szürke számok s ridegen egymás mellé sorakoztatott események tömkelegében nem találunk rá az ifjusága tavaszi derűjére.

Wekerlének önképzőkori aforizmái között olvastam ezt a pompás megjegyzést.

— *Vörösmarty* szobráról jut eszembe (nehéz mentében, czizmásan, kardosan írja a Vén czigányt), hogy nálunk a művészetben és az irodalomban nem látjuk meg a díszmagyartól — az embert.

Igy vagyunk *Wekerle* életének krónikáival is. A dicsőség széles sújtásai közt elvesznek az egyéniségének apróbb, de intímus voltukért közvetlenül ható vonásai.

A zirci atyák főgimnáziumának igazgatója szíves készséggel rakta elém a régi főlíásokat. Megtaláltam köztük *Wekerle* diákkorának egész történetét. Nyolcz esztendeig volt az intézet növendéke 1859-től 67-ig s itt is érettségizett a Dunántul leghíresebb középiskolájában, amelyet 1695-ben alapítottak a jezsuiták. Egész kis Panteonja van már azon növendékeiből, akik országos híreik lettek.

Azt azonban még néhai való *Mészáros Ámánt* tudós professzor ur sem álmodta volna, aki pedig különösképpen kedvelte az éleleszü, de higanytermészetű *Wekerle Sándort*, hogy valamikor még ország-világ fog beszélni az egyszerű moóri tisztartó fiáról.

— Éles elme, de semmi hajlandósága sincs a szép kultuszára — szokta volt mondani. Nem andalog a költők lugasában; nem szaval és az önképzőkori szónoklásban sem keresi a nemesebb hatásokat. Csupa józanság és numerus ez a fiu — tette hozzá.

És hiába volt csupa numerus, a matézis tanára (nyugodjék békeben a jó öreg *Pallér Kelemen*) mégsem taksálta valami nagyra ebbeli tudományát, mint eme bizonyítványokból kitűnik:

Neve:	Születéshelye:
<i>Wekerle Sándor</i> .	Magyarország, Moór.
16 éves.	(Fehérmegye.)
Atyja:	Vallása:
<i>Wekerle Sándor</i> .	róm. kath.
Erkölcsei viselet:	dicséretes.
Fegyelem:	kellő.
Szorgalom:	kellő.
Vallástan:	kitűnő.
Latin:	jeles.
Görög:	jeles.
Magyar irodalom:	kitűnő.
Német irodalom:	jeles.
Földrajz és történet:	jeles.
Mennyiségtan:	jeles.
Természettanok:	jeles.
Bölcsészettan:	jeles.
Énekekben:	jeles.
Írásbeli dolgozata:	olvasható.
Elmulasztott órák száma:	—

A bizonyítvány általános osztálya és helyzeti száma: jelesrendű, ötödik tanuló.

Ha abban a tudós *Pallér Kelemen* főtisztelendő urnak nem volt igazsága, hogy *Wekerlének* a számok országában csak közepes jártassága van, *Mészáros Ámánt* is tévedett, amikor azt hirdette növendékéről, hogy nem

foglalkozik eléggé a szép kultuszával. Sőt annyira belemelegedett ennek ápolásába, hogy nem volt nálánál külömb diák-gavallér messze vidéken. Akkoriban még nem volt minden uri háznál külön talicska, hanem „*Marosi bácsi*” tágas szálájában találkozott az ugynevezett „finomabb polgári elem” zsengebb része. Ide járt *Wekerle* is. A dalias természetű, választékosan elegáns külsejű fiu bizony tömeges gyujtogatást vitt véghez a kisasszonykák szíve körül, meghitt barátjával, *Brunkala Lászlóval* együtt. (Most fővárosi ügyvéd, tragikus hőse volt egy országosan ismert bűnpörnek). *Wekerlének*, mint előtánczosnak minden leányt meg kellett forgatni egyik estén úgy, mint a másikon. A kellemes beszédű, bátor fellépésű gavallérral szívesen évődött a sok rózsaszál, kivéven egyet. (Kegyelmes ur: fekete volt a haja, fekete a szeme, nem alacsony, se magas, darázs dereku, bár kissé nekigömbölyödött-formakkal — emlékszik-e reá?) Nos ez az egy hidegen bánt vele s akárhogy próbálta is, nem tudott vonzalmat ébreszteni maga iránt.

Az elkényeztetett fiut bántotta a fagyosság s egyszer gunyosan megjegyezte:

— Nem mer a szemembe nézni, mert szeret. Titokban eped utánam.

Nagy sirás lett persze a vége. A leány zokogva menekült haza és — másnap már együtt sétáltak a *Zichy-liget* platánjai alatt.

Egy hete sincs, hogy *Wekerle* diákéveinek ezt a regényes jelenetét föllevenítette előttem az egykori „ideál.”

— Az érettségije után megkérte kezemet, — említette meg mosolyogva. — Hogy lehetnek a maga felesége? — kérdeztem csodálkozva, — hiszen én zsidó lány vagyok.

— Majd segít rajtunk a szerelmesek véd-szentje, — mondta bizalmasan.

És úgy történt, hogy belőle vált a véd-szent. Hanem akkor már ezüstös volt a holló-haj az „elérhetetlen”-nek a halántéka körül s már az unokáinak czinczogott a hoppszpolkához az örökéletű *Marosi bácsi* hegedűje.

— Gyönyörű szeme volt az én egykori lovagomnak és még szebb kék mellénye — tréfálkozott a régi emlékeken a diák *Wekerle* egykori *Juliája*.

Wekerlével együtt harminczan érettségiztek egyszerre a kiegyezés esztendejének nyarán s amint az alábbi bizonyítvány mutatja, ő volt közöttük a legeslegesítő. És jószerecsse, hogy így esett, mert külömben a szigorú zirczi atyák irgalmatlanul elküldték volna máshova vizsgáznia egy csinyje miatt. Így is hármast kapott a magaviseletből, holott minden, tantárgyból kitűnője volt. Mindössze egy kis tréfáról van szó, egy pompásan csattanó, furfangos ötletről. *Wekerle* bizonyos *Linzer* vaske-rekedőnél lakott *Brunkalával* és *Kukurelli Mihály* diáktársával együtt. Hogy-hogysem, bizonyára már ők maguk sem tudják, az történt, hogy a kenyeres pajtásai ugynevezett legénymajálist rendeztek vidám nőcskéekkel a rózsabokros *Cantuzzi-kertben* s erre őt nem hívták meg. Gyönyörű májusi est volt a romantika minden kellékeivel: holdsugárral, márdállal, csókkal, virágillattal és az öreghegy tüzes borával vegyítve. Az ihajos fiatalág már tul volt a nyolczadik osztálybeli vizsgán, de az érettségin még innen. Egyszerre csak ajkukra fagyott a nóta. Magas, nyulánk alak állott előttük a szisztercziták fehér reverendájában. Amint később kiderült, *Wekerle* volt, aki így ugrasztotta szét a róla megleledkezett társaságot. Ezt megtudta a tanári kar s kemény törvényt ült fölőtte, mert a reverendát mókára használta föl. Majdhogy ki nem zárták nagy erős haragjukban az intézet szemefényét, de azután mégis megegyeztek abban, hogy törvényszerű jegyet kap a magaviseletből s ezt az érettségi bizonyítványba is beírják, amelynek teljes szövegét itt közöljük:

„A Tengerpart”

a fumei állami és magántisztviselőket azon kedvezményben részesíti, hogy a lapot évi 14 korona 40 fillérért, tehát havi előfizetéssel 1 korona 20 fillérért kapják házhoz hordva.

Erkölcsei viselet:	törvényszerű
Fegyelem:	kellő
Szorgalom:	kitünő
Vallás:	kitünő
Latin:	kitünő
Görög:	kitünő
Magyar irodalom:	kitünő
Német irodalom:	kitünő
Földrajz és történet:	kitünő
Mennyiség:	kitünő
Természettanok:	kitünő
Bölcsészettan:	kitünő
Énekek:	kitünő
Mulasztott órák száma:	10, kimentve.

A bizonyítvány általános osztálya és helyzeti száma: kitünőrendű, első tanuló.

Ime néhány ismeretlen adat a legnépszerűbb miniszterelnökről, aki — különös játéka a véletlennek — negyvennyolczban született és hatvanhétben lépett a férfiküzdelem mezéjére. Vajjon mit olvashatnak ki ebből a politika magusai.

Benedek Árpád.

KÜLÖNFÉLE.

— **Uj vasuti vonal Fiuméba.** Budapestről jelentik: A budapest-fiumei vonalon a forgalom a jelenlegi vasuti összeköttetés kedvezőtlen viszonyai következtében gyakran csak nagynehezen bonyolítható le. **Kossuth** Ferenc kereskedelmi miniszter áthatva attól a rendkívüli fontosságtól, amely a hazai kikötő felé irányuló belföldi forgalomnak minél teljesebb kiszolgálása a kereskedelemre és az iparra bír: elrendelte, hogy a magyar államvasut igazgatósága tegye sürgősen tanulmány tárgyává egy **Fiuméba vezető második vasuti vonal** kiépítésének kérdését. A miniszter különös tekintet kíván olyan vasuti vonal létesítésére, amelynél a jelenlegi fiumei vonal hátrányát képező rendkívüli emelkedések és vízvételezési nehézségek mellőzhetőek legyenek. Ez az intézkedés első lépése annak az akciónak, amelyet **Kossuth** a hazai kiviteli kereskedelem érdekében tervbe vett.

— **Geyer Stefi hangversenye.** A Hangverseny-egyesület eddigi szép sikereit pénteken, e hó 27-én egy nevezetes estével fogja gyarapítani. Mint már megirtuk, az egyesület fellépteti **Geyer Stefikét**, a csodás fiatal magyar hegedűművésznőt, aki páratlan zenei tudásával és utolérhetetlen technikájával a külföld hangversenytermeiben és királyi udvarainál is ismételten dicsőséget szerzett már eddig a magyar névnek és most is egy újabb külföldi diadalutjára készül innen. A bájos megjelenésű magyar művésznőt már a múlt év januárjában volt alkalmunk itt csodálni, mostani műsora azonban oly zeneszámokból van összeállítva, hogy méltán tekinthetünk nagyban felelőséggel érdeklődéssel a pénteki zenei estély elé. A pont 8 órakor kezdődő hangverseny műsora a következő:

1. Goldwerck nagy hegedűhangversenye;
2. Bach — Chaconne, hegedűszó; ;
3. a) Tschajkowsky — Dalok szöveg nélkül,
b) Szegő — Magyar Rapsodia ;
4. Sarasate — Spanyol táncok hegedűre ;
5. a) Hubay — Zephir,
b) Vieuxtemps — Rondo.

Geyer Stefike játékát **Dienst** Oszkár zongoraművész fogja kíséni.

— **A magántisztviselők egyesületének tisztújítása.** A reskedelmi és Magántisztviselők Egyesülete vasárnap délelőtt tartotta harmadik évi rendes közgyűlését a Fiumei Lloyd helyiségében, Lampel Béla elnökle alatt. A tárgysorozat egyes pontjait elfogadta a közgyűlés, valamint a múlt évi zárszámadásokat és az ez évi költségvetést is. Ezután megajították a tisztújítást a következő eredménnyel:

Elnök: Lampel Béla; alelnök: Schwalba

Biaggio; igazgatósági tagok: Alazetta Antal, Balázs Simon, Brazzoduro Belino, Ehrenfeld Marczel, Friedmann Henrik, Grohmann Henrik, Klein Ármán, Kremsir Milán, Miotti Albert, Moise Oszkár, Paul Ségör, Polich Milán, Politzer Sámuel, Tomsig Artur, Weiss Vilmos, Zefran Ferenc; a felügyelő bizottság tagjai lettek: Auerbach Tivadár, Curclich Diego, Jachetich Jenő, Mohr Ferenc és Schneider Rudolf.

— **A Fiumei Hitelbank közgyűlése.** A Fiumei Hitelbank Részvény-Társaság holnap, kedden délelőtt 11 órakor tartja saját helyiségében tizenkilenczedik rendes évi közgyűlését a következő tárgysorozattal:

Az igazgatóság jelentése az 195-ik üzleti évről.

A zárszámadás bemutatása az igazgatóság által és határozathozatal a nyereség hovatfordítása ügyében.

A felügyelő bizottság jelentése és az igazgatóság valamint a felügyelő bizottság számára a felmentvény megadása.

A felügyelő bizottság megválasztása és tiszteletdíjának megállapítása.

Az igazgatóság tiszteldija feletti határozathozatal.

— **Uj pénzintézet Fiumében.** A «Kereskedők és iparosok társulata» és a «Fiumei kölcsönadó szövetkezet» (Consortio fiumano dei prestiti) új pénzintézetet létesítettek Fiumében, amely a **Fiumei népbank** cég alatt alakult meg. Az intézet célja, hogy a fiumei kereskedőknek, iparosoknak és a hajósvállalatok embereinek olcsó hitelt nyújtson. A «Fiumei népbank», amelynek 600 ezer korona lesz az alaptőkéje, **augusztus 1-én kezdi meg működését.** Az alaptőkéből eddig 470 ezer koronát jegyeztek. A vállalat élén a következők állanak: Baccarich János nagyiparos, Blau Henrik nagykereskedő, továbbá Morini Pompeo, Mohovich és Chersich, Rudan Celso, Richtmann, Kaufman és Mariassevich cégek.

— **Hajók forgalma.** Ma a következő hajók érkeztek kikötőnkbe: az «Elektra» osztrák gőzös Triesztből; az «Ettore» osztrák gőzös Triesztből és a «Lussin» osztrák gőzös Cattaróból. — Tegnap és ma elindultak: az «Albania» osztrák gőzös Cattaróba; a «Medea» osztrák gőzös Triesztbe; a «Duna» Adria-gőzös Antwerpenbe; az «Aghios Giorgios» angol bárka Triesztbe és a «Bari» olasz gőzös Metkovicba.

— **Felhívás.** Azok az urak, kik a fiumei öt sportegyesület részéről az olympiai versenyekre utazott magyar atléták fogadóbizottságába delegáltak, ezután is felkéretnek, hogy csütörtök este 6 és fél órakor a Rodaféle vendéglő helyiségében tartandó ülésen okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

— **A «Szent László» balesete.** A «Szent László» Adria-gőzös gépezete Fiume és Trieszt között az isztriai Daila előtt elromlott. A hajó kapitánya kénytelen volt a horgonyokat nyitni tengeren leszereltetni és jelzés által segítséget kért Triesztből. A jelzést az éppen arra haladó «Adriana» osztrák gőzös fogta föl és Triesztbe érve jelentette az esetet az ottani révhivatalnál. Az Osztrák Lloyd-társaság az **Adria** trieszti képviseletének főlkérésére a «Pluto» gőzöst küldte ki segítségül. Eközben a «Szent László» gépezete rendbe jött s a «Pluto» segítsége nélkül ért be a trieszti kikötőbe.

— **Égő gyorsvonat.** A Budapestről Fiuméba induló gyorsvonat egyik kocsijában szombat este ismeretlen okból tűz ütött ki. A tűz Gyékényes állomás előtt támadt s még mielőtt tovább terjedhetett volna, az égő kocsit lekapcsolták. Emberéletben nem esett kár. A lekapcsolt vasuti kocsit teljesen elégett.

SZINHÁZ.

Két előadás.

Vasárnap este a Fenice-szinkörben Milöcker ismert, szépzenéjű operettje, a «Koldusdiák» került színre. Ezen az előadáson mutatkozott be az idén először **B. Répássy** Guszti, Laura szerepében. Kellemes csengésű,

erőteljes hangja, nagy énektudása és kedves játéka megérdemelt tetszést és tapsokat szerzett neki. **Rédey** Szidi a czimszerepben temperamentumos, eleven játékaival és tiszta, precíz énekével szintén sok tapsot aratott. **Mesey** Jolánka igen kedves volt Broniszlava szerepében és nemcsak természetes, élénk játékaival, hanem énekével is nagy hatást ért el. **Havasi** Szidi mulattató volt Novalszka grófné szerepében. **Hajagos** Károly (Jan Janiczky) szintén jól megállotta helyét.

Ma este «János vitéz»-t adták elő zsuffolt ház előtt. A szereplők közül **Albert** Erzsit, (Kukoricza János), **Rédey** Szidit (Iluska) és **Bercsik** Margitot (francia királylány) kell kiemelnünk, akik a különben eléggé vontatott előadásba némi élénkséget vittek. **Hajagos** Károly (Bagó) a rózsaszárlól szóló dallal kellett tetszést. Ma még a szokottnál is rosszabb volt a katonazenekar, valamint sok kifogásolni való volt a karénekekben is.

— **Boszorkány Bohém-szereltem.** Andorfi színtársulata szerdán este Sardou szenzációs sikerű drámáját, a «Boszorkány»-t adja elő. A dráma főszerepeit **László** Irén és **Szabó** Ferenc fogják játszani. Csütörtökön este a «Bohém-szereltem», Herblay e bájos operettje kerül előadásra, amely Budapesten és Bécsben állandóan műsoron van. Berlinben **Küry** Klárával százszor adták. A darabhoz teljesen új jelmezek készültek.

Kedd, ápr. 24. este.

B. bérlet.

A gésák.

Nagy operette 3 felvonásban. Irta: Owen Hall. Zenéjét szerző: Sidney Jones. Fordította: Fáy J. Béla és **Makai** Emil.

SZEMÉLYEK:

Reginald Fairfax, hajóskapitány	Hajagos Károly
Bronwille) tisztek a „Teknős- Kunningham) béka» hajon	Gerő János
Stanley, tiszthelyettes	Sáfrány Vilmos
Vun-Csi, kínai, a „10,000 gyönyörűséghez» című teaház tulajdonosa	Földes Dezső
Imári márkai kormányzó, rendőrfőnök	Virágh Ferencz
Mimoza, teaházi énekesnő	Papir Sándor
Juliette, francia leány	Bercsik Margit
Nami, japán leány	Mezey Jolán
Aranyvirág)	Gömöri Vilma
Bimbó) gésák	Jobbai Anna
Aranyhárfa)	Fakady Bertha
Ibolyácska)	Gyurcsák Giza
Tekmini, rendőr	Csikyné Ida
Lady Constance Winne, utazó angol hölgy	Horváth Jozsef
Mary Worthington	Zitner Ilka
Edit Grant	Szőnyi Ilona
Molly Seamoore	Sinkó Gizi
Katana, japán tűzértiszt	Sugár Jolán
	Bejczy György

Kezdeté 8 órakor.

Főszerkesztő:
Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

«Unio» könyvnyomdai műintézet.

1906. évi 5 százalékos államkölesön
156,427.000 korona.

A Fiumei Hitelbank (részvénytársaság)

a mai naptól elfogad előjegyzéseket az 1906. évi 5 százalékos orosz államkölesönre.

Kibocsátási árfolyam 88 százalék koronákban.

Közelebbi részletek lenti bank pénztáránál kaphatók.

Fiumei Hitelbank
(Részvény-Társaság.)

Jó szakácsné,

ki több éven át előkelő helyeken volt, beszél magyarul, németül és olaszul, a házvezetésben jártas, **állást keres mint szakácsné, vagy mint gazdaasszony.** Czim: Vicolo del Pino 8. sz. I. emelet.

Fiume első magyar rizshántoló- és rizs keményítőgyár részv.-társaság

FIUME.

VÉDJEGY.

Különlegesség
fényműanyagító
táblácskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Első fumei magyar
szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett Szigorú pontosság és kiváló szakértelem

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Altberger Ignác

Corsia Deák 31. sz., IV. em.

Használt és új
Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

FIGYELEM!

Megbízható legjobb minőségű
hírneves valódi szépséggel

lenvászon és
damasztáru

minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár
bejegyzett védjegye

HAZAI IPAR!

Előfizetések és Hirdetések
„A Tengerpart”

kiadóhivatalához

Adria Palota, Riva Szápáry
czimzendők.

Szabott árak.

V. E. & A. de ROSSI

Piazza delle Erbe 7. (Óváros.)

Többször kitüntetett czipőraktára.

Saját készítésű legkitünőbb

férfi-, női-, és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul
eszközöltetnek.

Szabott árak.

!! Legújabb újdonságok !!

Szalonszőnyegek, szőnyegek háló- és ebédlő-
szobák számára, csipke- és szövetfüggönyök, pré-
mek, asztal- és ágyterítő garnitúrák

nagy választékban és közismert olcsó árakban
egyedül WEISS M. cégnél kaphatók.

FIUME, Corso II. — TRIEST, Corso 9.

A legmodernebb kézműárak, férfi- és női ruhaszövetek, selyem,
bársony, butorszövet, kész fehérnemű, keztük, csipkeárak,
szőnyegek, nyakravalók és mindennemű dísz tárgyak eladása.

➡ Szabott árak! ➡ Szabott árak! ➡
Mennyasszonyi kelengyék a legolcsóbb árban szállítanak.

Könyvnyomdai
műintézet

Tipografia
artistica

„UNIO”

„Adria” palota, FIUME palazzo „Adria”.

TELEFON 224.

➡ SZÁLLIT ➡

minden a nyomdászathoz vágó munkát
gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

➡ ESEGUISCHE ➡

prontamente con conoscenza del ramo ed
al più buon mercato ogni lavoro tipo-
litografico.